

Nr 57

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) om försäljningsskatt jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 29 oktober 1965 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 162, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning angående ändring i förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) om försäljningsskatt.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås vissa ändringar i försäljningsskatteförordningens bestämmelser om registrering av säljare av skattepliktig vara. Ändringarna syftar till att effektivisera kontrollen i fråga om skatten på guldsmedsvaror.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag
till
Förordning
angående ändring i förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) om
försäljningsskatt

Härigenom förordnas, att 2, 4, 25 och 29 §§ förordningen den 5 mars 1948 om försäljningsskatt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Den som inom riket yrkesmässigt försäljer skattepliktig vara av egen tillverkning är skyldig att hos kon-	Den som inom riket yrkesmässigt försäljer skattepliktig vara av egen tillverkning är skyldig att hos kon-

¹ Senaste lydelse av 25 § se 1965: 77.

(Nuvarande lydelse)

trollstyrelsen vara registrerad såsom säljare av skattepliktig vara.

Såsom säljare av skattepliktig vara må jämväl registreras annan näringsidkare, som hos kontrollstyrelsen anmäler att han inom riket yrkesmässigt försäljer sådan vara.

(Föreslagen lydelse)

trollstyrelsen vara registrerad såsom säljare av sådan skattepliktig vara (registrerad tillverkare).

Den som inom riket yrkesmässigt försäljer skattepliktig vara av annans tillverkning må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen såsom säljare av skattepliktig vara (registrerad återförsäljare).

Med registrerad säljare avses i denna förordning såväl registrerad tillverkare som registrerad återförsäljare.

4 §.

- 1 m o m. Skyldighet att ————— då varan
- a) av registrerad ————— till konsument;
- b) av registrerad säljare försäljes — i annat fall än under a) avses — till annan än registrerad återförsäljare; dock föreligger skattskyldighet icke vid försäljning till registrerad tillverkare av sådan skattepliktig vara som är avsedd att användas som material i dennes tillverkning;
- c) av registrerad ————— än försäljning;
- d) av annan än registrerad säljare införes till riket; eller
- e) av annan än registrerad säljare försäljes till pris överstigande det enligt 3 § åsatta försäljningsvärdet.
- d) av annan än registrerad återförsäljare införes till riket; dock föreligger skattskyldighet icke för sådan skattepliktig vara som införes av registrerad tillverkare och är avsedd att användas som material i dennes tillverkning; eller
- e) av annan än registrerad återförsäljare försäljes till pris överstigande det enligt 3 § åsatta försäljningsvärdet.

Skattskyldighet föreligger ————— registreringen upphör.

2 m o m. Försäljning, som av registrerad säljare bedrivs till konsument eller annan vilken icke själv är registrerad säljare, benämnes enligt denna förordning skattepliktig försäljning. Annan försäljning benämnes skattefri försäljning.

2 m o m. Försäljning, som av registrerad säljare bedrivs på sådant sätt att skattskyldighet inträder enligt 1 mom., benämnes enligt denna förordning skattepliktig försäljning. Annan försäljning benämnes skattefri försäljning.

25 §.

Då annan än registrerad säljare till riket inför skattepliktig vara,

Vid införsel till riket av skattepliktig vara, för vilken skatt skall erläg-

(Nuvarande lydelse)

skall den skattskyldige, där ej annat nedan stadgas, i samband med tulltaxeringen av varan till tullmyndigheten i två exemplar avlämna en på tro och heder avgiven deklaration angående varans beskattningsvärde.

Deklaration erfordras — — — — — i förvärvssyfte.

(Föreslagen lydelse)

gas i samband med införseln, skall den skattskyldige, där ej annat nedan stadgas, i samband med tulltaxeringen av varan till tullmyndigheten i två exemplar avlämna en på tro och heder avgiven deklaration angående varans beskattningsvärde.

29 §.

Tullmyndighet åligger att till kontrollstyrelsen lämna uppgift angående *den* införsel till riket av skattepliktig vara, som företages av registrerad säljare.

Tullmyndighet åligger att till kontrollstyrelsen lämna uppgift angående *sådan* införsel till riket av skattepliktig vara, som företages av registrerad säljare *utan att skatt skall erläggas till tullverket*.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen de likalydande motionerna I: 804 av herr *Stefanson m. fl.* och II: 953 av herr *Nordgren m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att försäljningsskatten enligt förordningen den 5 mars 1948 skall slopas fr. o. m. ingången av 1966; samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig lagtext.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för det i motionerna framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 953.

Rörande motiveringen för det i propositionen framlagda förslaget hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Inledning, s. 4.

Gällande bestämmelser, s. 5—6.

Kontrollstyrelsens förslag, s. 6—7.

Remissyttrandena, s. 7—9.

Departementschefen, s. 9—12.

I de likalydande *motionerna I: 804* och *II: 953* framhålls att lojala yrkesutövare har kommit att bli starkt lidande genom det betydande skatteun-

dandragande som förekommer. Det nu föreliggande förslaget avser att komma till rätta med det antydda missbruket. Såsom anförts i remissyttranden från bl. a. berörda branschorganisationer är förslaget i och för sig att betrakta såsom ett steg i rätt riktning. Enligt organisationernas uppfattning torde det dock knappast vara möjligt att genom ändringarna råda bot på de existerande missförhållandena. Valet torde här stå mellan en lagstiftning där kontrollen är och kommer att förbli otillfredsställande och å andra sidan ett så rigoröst kontrollförfarande att den enskildes integritet trädes för nära. I detta läge återstår enligt motionärernas uppfattning endast att avskaffa försäljningsskatten. Motionärerna erinrar om att allmänna skatteberedningen i sitt betänkande år 1964 enhälligt förordade en sådan åtgärd. Förutom de rent principiella skälen för ett generellt avskaffande av punkt-skatter åberopade beredningen att man i Danmark slopat dittillsvarande särbeskattning av guldsmedsvaror fr. o. m. ingången av april 1963, vilket kunde väntas medföra att ytterligare betydande summor undandrogas den svenska guldsmedsbranschen utöver vad som redan tidigare följt av att man vid resor utomlands kan köpa guldsmedsvaror till förmånliga priser. Det anses också från guldsmedsbranschens sida att omfattande smugglingar äger rum, företrädesvis av briljanter. Statens inkomster av försäljningsskatten håller sig kring 50 milj. kr., varav å äkta mattor ca 3 milj. kr. Från fiskal synpunkt är den sålunda av relativt ringa betydelse. De här anförda speciella skälen har avseende på guldsmedsvaror. Vid ett avskaffande av skatten å guldsmedsvaror skulle av försäljningsskatten endast återstå den för statsverkets del närmast betydelselösa skatten å äkta mattor. På grund härav synes det motionärerna lämpligt — i ett läge där tillfredsställande kontroll beträffande skatten å guldsmedsvaror inte kan erhållas — att hela försäljningsskatten slopas. De principiella skälen gäller uppenbarligen försäljningsskatten i dess helhet.

Utskottet

I propositionen föreslås vissa ändringar i försäljningsskatteförordningens bestämmelser om registrering av säljare av skattepliktig vara i syfte att effektivisera kontrollen i fråga om skatten på guldsmedsvaror och därmed förhindra vissa former av skatteundandräkt, som på senare tid fått betydande omfattning.

I motionerna I: 804 och II: 953 hävdas bl. a. att i ett läge, där tillfredsställande kontroll inte kan erhållas, hela skatten bör avvecklas. Motionärerna hemställer, att riksdagen måtte besluta att försäljningsskatten slopas fr. o. m. ingången av år 1966.

De gällande bestämmelserna i fråga om registreringen innebär i huvudsak att den som säljer skattepliktiga varor av egen tillverkning är skyldig

att låta registrera sig, medan den som endast återförsäljer sådana varor av annans tillverkning efter ansökan kan bli registrerad. Beskattningsmyndigheten kan således för närvarande — om risk för skatteundandräkt föreligger — avregistrera eller vägra registrering endast för det fall registreringen avser endast återförsäljning.

Propositionen är föranledd av en skrivelse från kontrollstyrelsen, som är beskattningsmyndighet för försäljningsskatten. I skrivelsen redovisas bl. a. att sådan skatt undandrages statsverket genom att medellösa bulvaner för personer med väl upparbetad försäljningsorganisation registrerat sig eller varit registrerade såsom skattskyldiga och utnyttjat den därmed förenade rätten till skattefria inköp utan att sedermera inleverera skatten vid försäljningen. Det nu framlagda ändringsförslaget innebär att beskattningsmyndighetens prövningsrätt utsträcker sig tillverkarens försäljning av varor av annans tillverkning.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att en dylik utvidgning av prövningsrätten är erforderlig och att den inte behöver inge betänkligheter. Det kan självfallet ifrågasättas om man genom den föreslagna ändringen effektivt kan förhindra sådan skatteundandräkt som redovisas i propositionen. Vederbörande branschorganisationer har framhållit att möjligheterna för staten att tillvarata sina intressen är begränsade så länge man kan använda sig av bulvaner, som visar sig sakna tillgångar.

Utskottet vill i detta sammanhang framhålla, att metoden att använda medellösa bulvaner och bankrutterande aktiebolag i skatteundandragande syfte inte är unik för försäljningsskatten, men att den uppenbarligen i särskilt hög grad kommit att snedvrída konkurrensen i fråga om guldsmedsvarorna. Den föreslagna författningsändringen kan inte anses utgöra någon garanti för att den påtalade skatteundandräkten helt förhindras, men den ger beskattningsmyndigheten möjlighet att ingripa mot bulvaner, oavsett om de är registrerade som tillverkare eller som återförsäljare. Effekten av ändringsförslaget blir därför huvudsakligen beroende av beskattningsmyndighetens möjligheter att snabbt följa upp bulvanförhållandena och ingripa däremot. Lagstiftningen torde även komma att kompletteras med i administrativ ordning utfärdade föreskrifter.

Utskottet anser sig kunna tillstyrka det föreliggande författningsförslaget såsom en nödvändig åtgärd för att kunna effektivisera kontrollen över försäljningsskatten på guldsmedsvaror.

Innan erfarenheter vunnits om verkningarna av ändringen, anser utskottet det inte befogat att såsom motionärerna i motionerna I: 804 och II: 953 åberopa den hittills i viss mån otillfredsställande kontrollen såsom ett skäl för försäljningsskattens omedelbara avskaffande. När motionärerna hänvisar till att allmänna skatteberedningen förordat försäljningsskattens slopande vill utskottet här endast erinra om att detta förslag förutsatte införandet av en mervärdeskatt. Utskottet kan inte finna att vad i motionerna

anförts skulle utgöra tillräckliga skäl för att i nuvarande statsfinansiella läge avskaffa en skatt, som för innevarande budgetår beräknas inbringa ca 60 milj. kronor utan att samtidigt tillförsäkra statsverket en däremot svarande kompensation.

Med det anförda tillstyrker utskottet bifall till propositionen och avstyrker bifall till motionerna I: 804 och II: 953.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen — med bifall till Kungl. Maj:ts förvarande proposition nr 162 — måtte antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändring i förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) om försäljnings-skatt;

B) att de likalydande motionerna I: 804 av herr Stefanson m. fl. och II: 953 av herr Nordgren m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 december 1965

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, fröken Ranmark, herrar Stefanson*, Wårnberg, Tage Johansson, Gösta Jacobsson, Ottosson och Skårman*; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås, Gustafson i Göteborg*, Vigelsbo, Engkvist, Eriksson i Bäckmora, Andersson i Essvik, Enskog, Forsberg*, Carlsson i Västerås och Hammarsten.

*) Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Stefanson, Gösta Jacobsson, Ottosson, Skårman, Magnusson* i Borås, *Gustafson* i Göteborg, *Vigelsbo, Eriksson* i Bäckmora och *Enskog*, vilka ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 5 med »Innan erfarenheter» och slutar på s. 6 med »motionerna I: 804 och II: 953» bort ha följande lydelse:

Det är emellertid tydligt, att inte ens det nu föreliggande förslaget kan ge tillfredsställande kontrollmöjligheter. Detta förhållande anföres av motionärerna med rätta såsom ett skäl för försäljningsskattens avskaffande. Allmänna skatteberedningen har dessutom enats om att skatten bör tas bort snarast möjligt i samband med en skattereform. Ett av de avgörande argumenten härför har varit försäljningsskattens konkurrenssnedvridande effekt. Under förutsättning att en övergång till mervärdeskatt inte fördröjes, kan försäljningsskattens slopande genomföras i samband med en sådan reform. I annat fall anser utskottet det angeläget att försäljningsskatten med hänsyn till de stora olägenheter, som är förknippade med denna skatt, avskaffas snarast möjligt.

dels att utskottet under punkten B) bort hemställa,

att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I: 804 av herr Stefanson m. fl. och II: 953 av herr Nordgren m. fl. måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet ovan anfört beträffande försäljningsskattens avskaffande.